

Protocol Anti Pesten en Gewenst gedrag

Inhoudsopgave

Deel 1	3
Anti Pesten.....	3
Preventie met Kwink op school	5
Pestprotocol	8
Stappenplan pesten	10
Deel 2	13
Gewenst gedrag	13
Gedrag op school.....	15
Werkwijze gedragsprotocol	16
Stappenplan gewenst gedrag.....	17
Bijlage.....	21

Deel 1

Anti Pesten

Op OBS De Pôlle hebben we veel oog voor het sociaal welzijn van de leerlingen. We zijn ons ervan bewust dat je pas echt goed kunt leren als je lekker in je vel zit. Daarom hechten we ontzettend veel waarde aan een klimaat waarbinnen ieder kind zich veilig en prettig voelt.

De eerste zes weken staan specifiek in het teken van hoe we met elkaar omgaan. Dit zijn de gouden weken. In de groepen wordt besproken hoe we met elkaar omgaan, welke regels daarbij horen (deze hangen we zichtbaar op in de klas) en hoe we elkaar daarop aanspreken. We onderscheiden algemene gedragsregels voor de hele school en specifieke regels die door de leerlingen van de klas zelf worden bepaald.

Hoe gaan we op school om met gewenst en ongewenst gedrag. Onderwerpen als veiligheid, omgaan met elkaar, rollen in een groep, aanpak van ruzies etc. komen regelmatig aan de orde in de klas. In de kring mof in de methode Kwink. Het voorbeeldgedrag van de leerkrachten (en thuis de ouders) is van groot belang. Er wordt minder gepest in een klimaat waar duidelijkheid heerst over de omgang met elkaar, waar verschillen worden aanvaard en waar ruzies niet met geweld worden opgelost maar uitgesproken.

Agressief gedrag of taalgebruik van leerkrachten, ouders en de leerlingen wordt niet geaccepteerd. Leerkrachten nemen duidelijk stelling tegen dergelijke gedragingen. Om pesten te stoppen of binnen de perken te houden, hebben we duidelijke preventieve afspraken gemaakt met kinderen, leerkrachten en ouders over hoe er met elkaar wordt omgegaan. Afspreken van regels gebeurt voor, door en met de leerlingen.

Preventie met Kwink op school

Er wordt gebruik gemaakt van de methode “Kwink” op OBS De Pôlle. Kwink is een methode die gebaseerd is op een preventieve aanpak en dus gericht op het aanleren van positief gedrag. Bij het aanleren van positief gedrag, ligt de nadruk op het niet hoeven uitvoeren van een onnodige ‘reparatie’ achteraf en dus het stukje ‘Als het toch mis gaat’ niet in werking te hoeven stellen. Een sterke, sociaal veilige groep voorkomt pesten. In zo’n groep spreken kinderen elkaar op een positieve manier aan op hun gedrag. Kwink leert kinderen hoe dat moet. De resultaten van Kwink zijn meetbaar met de leerling en leerkrachten vragenlijst van Leerling in Beeld.

Kinderen ontwikkelen zich hoe dan ook. Maar omdat die ontwikkeling niet zomaar goed komt, is een bewust leerprogramma nodig om de sociaal-emotionele ontwikkeling in goede banen te leiden. OBS De Pôlle koos voor Kwink. Dat is sociaal-emotioneel leren (SEL) waarmee kinderen op een planmatige, positieve en consequente wijze fundamentele levensvaardigheden (competenties) verwerven.

Kwink gaat gedurende de schoolloopbaan van kinderen uit van de SEL-competenties:

1. Besef hebben van jezelf (ik);
2. Zelfmanagement (ik);
3. Besef hebben van de ander (jij);
4. Relaties kunnen hanteren (jij);
5. Keuzes kunnen maken (wij).

Kwink zet deze vijf SEL-competenties uit in een leerlijn voor de hele school, verbindt die aan de groepsfasen en creëert zo de beste voorwaarden voor een veilig leer- en leefklimaat.

Zo gaan we met elkaar om op OBS De Pôlle.

Top 10:

- ik ken mezelf
- ik tel tot tien
- ik kan het
- ik kan kiezen
- ik snap wat er gebeurt
- ik begrijp jou
- ik ben ik en jij bent jij, samen zijn we 'wij'
- wij respecteren elkaar
- wij zijn er voor elkaar
- wij spelen en werken samen

Als het toch mis gaat

Wanneer een kind zich niet aan de op school geldende afspraken houdt, treedt de hieronder beschreven procedure in werking.

Wij verstaan onder ongewenst gedrag het volgende:

- Pestgedrag
- Schelden
- Lichamelijk geweld
- Geestelijk geweld
- Storend gedrag, zodat de groep niet (rustig) kan werken
- Onbeleefd/ respectloos gedrag
- Weglopen

- Het niet op willen volgen van opdrachten
- Het meenemen van een gevaarlijk voorwerp

Jonge leerlingen en veiligheid

De 'veiligheidsbeleving' van het jonge kind (de kleuter) is heel erg vanuit zijn/ haar beleving en vanuit het hier en nu. Dit is anders dan bij de oudere kinderen.

Je hebt als leerkracht altijd een grote voorbeeldfunctie. Een aardige, positieve houding naar alle kinderen vinden wij belangrijk.

Het moet duidelijk zijn dat er altijd iets kan gebeuren, je hoeft niet met iedereen vrienden te zijn maar respectvol met elkaar omgaan en 'er-is-iedere-dag-een-nieuwe-kans' zijn wel belangrijke waarden in een klas. De leerkracht observeert en voorkomt daarmee dat kleine incidenten escaleren door eerder in te grijpen of leerlingen af te leiden.

Leerkrachten zijn verantwoordelijk voor een veilige omgeving waarbij het (jonge) kind zich in de groep of op het plein (de schoolomgeving) zich veilig voelen en te allen tijde weten (voelen en ervaren) dat de leerkracht hiervoor zorgt.

Bij incidenten laten wij de betrokken leerlingen naar elkaar te laten luisteren en met elkaar praten waarom het mis ging en hoe dat anders had gekund. De regel is dat we geen dingen 'lichamelijk' oplossen, maar door te praten.

Kinderen weten wat de basisregels zijn als iemand iets doet wat je niet prettig vindt:

1. Je benoemt het gedrag en vraagt diegene er mee te stoppen (dus niet alleen 'stop, hou op! maar 'ik vind het niet fijn als jij, wil je ermee stoppen'). Hier zit een stuk zelfstandigheid in.
2. Loop weg en negeer..
3. Als diegene niet stopt, ga je naar de juf en zij HELPT je het op te lossen samen met de 'pester'.

Kwink is een methode voor de "tools" maar sluit niet altijd aan bij wat er op dat moment speelt in de klas en daarmee kun je niet alleen kwink gebruiken en daarmee de veiligheid "borgen". Vooral jonge kinderen hebben baat bij actie-reactie (directe feedback).

Zo kan een schooltelevisie programma met een thema goed aansluiten bij wat er in de klas gebeurt (vb. vriendschap, gevoelens).

Omdat het voor jonge leerlingen vaak lastig is om te laten zien hoe zij zich voelen, werken we daar nog intensiever samen met de ouders. We hebben regelmatig gesprekken met ouders en vragen hierbij zaken als:

- Voelt het kind zich vertrouwt op school?
- Praat het kind al over medeleerlingen?
- Speelt het kind al met andere kinderen buiten school?
- Heeft het kind aansluiting met andere kinderen?
- Komt het kind blij uit school?
- Vertelt het kind iets over school?
- Zit het kind op een sportclub of andere club?

Signalen als het kind zich niet veilig en vertrouwt voelt:

- Het kind huult veel
- Heeft geen aansluiting
- Wil graag bij de juf zitten of liever juist niet
- Praat niet of nauwelijks

- Praat in korte zinnen
- Komt niet tot spel
- Durft zich niet te geven tijdens het spel
- Wil graag naar huis toe en vraagt om de ouders

Mogelijke acties zijn dan:

- Gesprek met ouders
- Aansluiten bij de belevingswereld van het kind: - Waar speelt hij graag mee? Wat is zijn favoriete liedje, Wat is zijn favoriete tv-programma enz.
- Kind gesprek
- Complimenten geven- Dikke duim-kanjer benoemen
- De groep 0-1 kinderen halve dagen naar school zodat ze minder moe zijn
- Speelgoed mee laten nemen van thuis
- Extra aandacht geven doormiddel van:
 - Beurten geven
 - Extra stimuleren tot spelen met vriendjes
 - De juf speelt ook mee
 - Muziekles
 - Samen voorlezen
 - Kleine kring momenten
 - Maatje koppelen met een andere leerling, naast elkaar laten zitten, hulpje van de juf, samen in de rij staan, samen spelen.

Pestprotocol

In dit pestprotocol staat aangegeven wat pesten is en wat wij op OBS de Pôlle aan pestgedrag doen, kennis, preventie en aanpak.

Door een veilig pedagogisch klimaat te creëren, willen we alle kinderen in de gelegenheid brengen om met een fijn gevoel naar school te komen. Pesten is helaas veelvoorkomend en komt op bijna iedere school voor, zo ook op OBS De Pôlle. Over het algemeen ligt de piek tussen de 10 en 14 jaar, maar ook in de lagere groepen kan pestgedrag plaatsvinden.

Wat is pesten?

Pesten is een systematische opvolging van vervelend gedrag (fysiek en/of mentaal) van één of meerdere leerlingen tegenover één of meerdere slachtoffers. Deze slachtoffers voelen zich over het algemeen gekwetst, buitengesloten en voelen zichzelf niet meer in staat om zich te verdedigen.

Er zit een wezenlijk verschil tussen pesten en plagen. Bij plagen zijn leerlingen aan elkaar gewaagd. De ene keer is het de één die eens vervelend doet, de andere keer is het de ander. Het is meer een spelletje, dat overigens niet altijd leuk is, maar nooit bedreigend voor een van beide is.

Bij pesten voelt een slachtoffer wel bedreiging en is het niet een keer elkaar heen en weer plagen, maar is het iedere dag weer dezelfde die de ander vervelend bejegend.

Kort samengevat:

1. Pesten is intentioneel: het gebeurt altijd expres, nooit onbewust.
2. Er is een verschil in macht tussen dader en slachtoffer.
3. Er is sprake van een herhaling over tijd (Goossens, Vermande en van de Meulen, 2012)

Signalen van mogelijke pesterijen zijn:

- Altijd een bijnaam, nooit bij de eigen naam noemen
- Zogenaamde leuke opmerkingen maken over een klasgenoot
- Een klasgenoot voortdurend ergens de schuld van geven
- Briefjes doorgeven
- Beledigen
- Opmerkingen maken over kleding of uiterlijk
- Isoleren
- Buiten school opwachten, slaan of schoppen op weg naar huis achterna rijden
- Naar het huis van het slachtoffer gaan
- Bezittingen afpakken
- Schelden of schreeuwen tegen het slachtoffer

U kunt zich voorstellen dat dit helaas nog maar een kleine greep is uit de mogelijke signalen. Het is daarom belangrijk dat wij als volwassenen alert zijn op de manier waarop kinderen met elkaar omgaan en dat er tijdig ingegrepen wordt wanneer dit grensoverschrijdend is.

Uitgangspunten van OBS De Pôlle

- Op OBS De Pôlle ervaren we pestgedrag als probleem van onze school. Van zowel leerkrachten, pesters, meelopers, ouders en het slachtoffer.
- OBS De Pôlle wil gewenst gedrag stimuleren en pestproblemen voorkomen. Dit doen wij met de methode Kwink, waarbij de focus ligt op het aanleren van positief gedrag en elkaar kunnen aanspreken op negatief gedrag. Hierdoor wordt pestgedrag bespreekbaar op OBS De Pôlle.
- Leerkrachten moeten pestgedrag kunnen signaleren, eventueel in samenwerking met de ouders, en stelling kunnen nemen.
- Wanneer het probleem niet op de juiste wijze wordt aangepakt of niet tot het. Gewenste resultaat leidt, dan wordt de aandacht functionaris/Intern begeleider ingeschakeld. Deze kan dieper op het probleem ingaan, deskundigen raadplegen of het bevoegd gezag adviseren
- We werken met behulp van Kwink. Kwink werkt volgens de preventiepiramide van Deklerck (2010) op niveau 2. Het anti-pestprotocol werkt op niveau 3. Op het moment dat een leerling of een groep leerlingen ondanks de preventieve maatregelen in niveau 2 toch vervalt in pestgedrag, staat in het anti-pestprotocol wat de maatregelen en/of consequenties zijn.

Hoe maken we pestgedrag bespreekbaar?

De methode voor Sociaal Emotioneel Leren die OBS De Pôlle hanteert, is gericht op het aanleren van positief gedrag. Hierbij wordt een klimaat gecreëerd, waarbij kinderen open en eerlijk naar elkaar kunnen en durven zijn en duidelijke omgangsregels zijn.

Kwink focust zich bij deze aanpak op het vormen van een sociaal, veilige groep en past de lessen daarbij aan op de fasen van groepsvorming (Tuckman). Tijdens deze lessen worden in de eerste groepsfase met de groep regels gemaakt. In de volgende fases zullen deze regels binnen de groep verder worden uitgewerkt en wordt de waarde hiervan binnen de groep duidelijk.

Aan de leerkracht om dit proces intensief te begeleiden en ook buiten de Kwink-les transitie te laten plaatsvinden. Het maken van duidelijke afspraken met kinderen, leerkrachten en over hoe we met elkaar omgaan is namelijk een effectieve methode om pestgedrag te voorkomen, te stoppen of binnen de perken te houden. Mede dankzij Kwink wordt er dus regelmatig een onderwerp in de kring aan de orde gesteld. Kwink hanteert hierbij diverse werkvormen, zoals: kringgesprekken, rollenspellen en kleine opdrachten. Daarnaast is het voorbeeld van thuis en de leerkrachten van groot belang. Er wordt over het algemeen minder gepest in een klimaat waar duidelijkheid heerst over de manier van omgaan. Agressief gedrag mag bijvoorbeeld niet geaccepteerd worden en leerkrachten moeten hier duidelijk stelling in nemen. Bij de onderbouwgroepen zorgen de leerkrachten er tevens voor dat de leerlingen doormiddel van actie-reactie leren hun probleem bespreekbaar te maken.

Stappenplan pesten

Door het toepassen van de effectieve-conflicthantering zijn we preventief bezig om pestgedrag te voorkomen. Ondanks dit programma kunnen we pestgedrag niet voor 100% uitsluiten. Leerlingen kunnen binnen, maar ook buiten school gepest worden. De laatste jaren hebben we ook te maken met digitaal pesten. We moeten er samen zorg voor dragen dat ook deze vorm van pesten goed aangepakt wordt.

Stappen die genomen worden bij pesten.

Leerlingen (pesten binnen school)

- **Stap 1.**
De leerling die op de speelplaats gepest wordt gaat naar de leerkracht die buiten is. Het driehoeksgesprek vindt plaats. Meestal is het daarna opgelost. Zo niet, dan volgt stap 2.
- **Stap 2.**
Als het pesten doorgaat en de pester en de gepeste zitten in dezelfde groep dan gaat de leerling naar de groepsleerkracht. In de klas wordt hier aandacht aan besteed, evenals aan het gedrag van kinderen die zien dat iemand gepest wordt, maar niets doen. Als de pester in een andere groep zit, komt er een driehoeksgesprek met die leerlingen onder begeleiding van de groepsleerkracht.
- **Stap 3.**
Als het pesten nog niet stopt meldt de leerling dit aan de intern begeleider.
- **Stap 4.**
De intern begeleider regelt een gesprek met de pester en de gepeste. Het kan om meerdere kinderen gaan, maar er is steeds een gesprek met de gepeste en één leerling. De intern begeleider maakt samen met de leerlingen afspraken voor een maand. Ouders van alle betrokken kinderen worden op de hoogte gebracht.
- **Stap 5.**
De afspraken worden besproken met de betreffende kinderen.
- **Stap 6.**
Als het pestgedrag na een maand blijft doorgaan wordt de pester naar de directeur verwezen.
- **Stap 7.**
De directeur spreekt een sanctie af met als hoogste staf: schorsing/verwijdering. Zie protocol "Schorsen en verwijderen/Omggaan met elkaar"- Onderwijsgroep Elan.
- **Stap 8.**
Als een leerling vindt dat het probleem niet op de juiste wijze is aangepakt kan hij of zij contact opnemen met de directeur of de vertrouwenspersoon van onze school.

Hoe handelt een leerkracht

1. Maak aan de leerlingen duidelijk dat signalen van pesten (iets anders dan plagen!) doorgegeven moeten worden aan de leerkracht. Leg uit dat dit geen klikken is maar waarschuwen;
2. Personeel en leerlingen noemen leerlingen niet met een bijnaam die als kwetsend ervaren kan worden
3. Personeel en leerlingen maken geen opmerkingen over kleding en/of uiterlijk die als kwetsend ervaren kunnen worden;
4. Indien de leerkracht pesten heeft gesignaleerd:
 - Geeft hij duidelijk en ondubbelzinnig aan dat hij dergelijk gedrag verafschuwt en afkeurt;
 - Probeert hij zicht te krijgen op de oorzaak, de omvang van het pestgedrag en de mogelijke gevolgen voor het slachtoffer.
 - Probeert hij het invoelend vermogen van de pester en de 'zwijgende meerderheid' te vergroten ("als jij nu eens gepest werd...");
 - Brengt hij het probleem in de teamvergadering ter sprake en wordt een plan van aanpak opgesteld;
 - Stelt hij de ouders van de betrokkenen (pester, gepeste) op de hoogte en geeft aan hoe de school dit probleem gaat aanpakken en wat men verwacht van de ouders;
 - Vraagt hij regelmatig bij de ouders na wat de bevindingen, uitkomsten of stand van zaken is.

Wat verwachten we van ouders/verzorgers

Een veilige school creëren we met elkaar. Laten we elkaar goed op de hoogte houden wat er speelt met uw kind en de andere kinderen. Samen zien en weten we meer. Samenwerken zonder bemoeienissen: School en gezin halen voordeel uit een goede samenwerking en communicatie. Dit neemt niet weg dat iedere partij moet waken over haar eigen grenzen.

Het is bijvoorbeeld niet de bedoeling dat ouders naar school komen om eigenhandig een probleem voor hun kind op te komen lossen. Bij problemen van pesten zullen de schoolleider en de leerkrachten hun verantwoordelijkheid nemen en indien nodig overleg voeren met de ouders. De inbreng van de ouders blijft bij voorkeur beperkt tot het aanreiken van informatie, tot het geven van suggesties en tot het ondersteunen van de aanpak van de school.

- Wordt uw zoon/dochter regelmatig gepest of is uw kind één van de pesters of betrokken bij pestgedrag, geef dit z.s.m. door aan de leerkracht, wacht hiermee niet te lang. Gepest worden vraagt om direct handelen, een leerkracht weet /ziet niet alles.
- Is er op school iets gebeurd met uw zoon/dochter en u vindt dat u hieraan zelf een bijdrage moet leveren, bespreek dit altijd eerst met de leerkracht, als u bijvoorbeeld een andere ouder of kind wilt aanspreken. Soms is men er op school al mee bezig en kan uw bijdrage de zorgvuldigheid verstoren. Soms kan uw bijdrage ook helpen.
- Ziet u iets gebeuren op de speelplaats tussen kinderen, direct na schooltijd, neem ze mee naar binnen in school en ga naar een van de leerkrachten en meld uw verhaal. Ziet u iets gebeuren of gebeurt er iets met uw kind, ruim na schooltijd, neem altijd zorgvuldigheid in acht. Laat de kinderen even hun emotie kwijtraken en probeer vervolgens in alle rust de zaak te bespreken. Soms is het belangrijk om de leerkracht hiervan op de hoogte te stellen.
- Blijf altijd kalm en bekijk de situatie van bovenaf, zonder waardeoordeel.

En als het toch niet goed uitpakt?

Wanneer het probleem niet op de juiste wijze wordt aangepakt of de aanpak niet het gewenste resultaat oplevert dan is de inschakeling van een aandachtfunctionaris en/of contactpersoon mogelijk. De aandachtfunctionaris en/of de contactpersoon kan het probleem onderzoeken, deskundigen raadplegen en het bevoegd gezag adviseren. De aandachtfunctionaris is de intern begeleider, Petra Huisman.

Deel 2

Gewenst gedrag

Leerlingen doen op school niet alleen kennis en vaardigheden op, het is ook de plek waar zij leeftijdsgenoten ontmoeten, kennis maken met de samenleving, met normen en waarden en omgangsvormen. Daar hoort bij dat zij leren, oefenen en soms ook grenzen overschrijden. Didactiek en pedagogiek begeleiden dit leer- en ontwikkelproces. In een veilig schoolklimaat zijn er grenzen en regels, worden leerlingen aangemoedigd positief gedrag te laten zien en wordt er adequaat opgetreden tegen grensoverschrijdend gedrag.

In dit protocol gaan we in op het werken met een gedragsprotocol met als doelstelling dat leerlingen leren verschillende soorten gedrag te onderscheiden en gedrag leren reguleren. In dit document is een gedragsprotocol opgenomen.

In de schoolgids en/of op de website van de school is informatie over het gedragsprotocol van de school en de ordemaatregelen van het bestuur goed vindbaar voor ouder(s)/verzorger(s).

Gedrag op school

Preventie

Een goed pedagogisch klimaat is een belangrijke voorwaarde voor het goed functioneren van leerlingen en leerkrachten op de school. Om goed onderwijs te kunnen bieden is het belangrijk dat leerkrachten, ouders en leerlingen respect voor elkaar hebben, open en eerlijk met elkaar communiceren en vertrouwen in elkaar hebben.

Op onze scholen hanteren we duidelijke gedragsregels die de basis vormen voor een goed en veilig pedagogisch klimaat. Deze regels zijn zichtbaar in de school. Scholen gebruiken diverse methoden voor het aanleren van sociale vaardigheden. Daarnaast wordt er op de scholen structureel gewerkt aan de ontwikkeling van waarden, normen en burgerschap.

Grensoverschrijdend gedrag

Scholen stellen grenzen aan het gedrag van de leerlingen wanneer zij zich niet aan de school- en groepsregels houden. Grensoverschrijdend gedrag wordt niet getolereerd. Wanneer een leerling de gedragsregels overtreedt die binnen de school gelden, dan wordt hier op gereageerd met een opvoedkundige maatregel. Opvoedkundige maatregelen zijn pedagogische handelingen die beogen sociaal gewenst gedrag te bevorderen en leerlingen te vormen.

Scholen schakelen bij herhaaldelijk of extreem grensoverschrijdend gedrag van een leerling de ambulant begeleider gedrag van Elan Onderwijsgroep in voor overleg. De ambulant begeleider gedrag ondersteunt de school bij het werken met het gedragsprotocol, dit is een opvoedkundige maatregel. Door te werken met het gedragsprotocol leren leerlingen verschillende soorten gedrag te onderscheiden. De leerkracht stimuleert en beloont het gewenste gedrag en geeft bij storend en ongewenst gedrag aanwijzingen en schakeltijd. Het doel hiervan is dat leerlingen hun gedrag beter leren reguleren en dat grensoverschrijdend gedrag zoveel mogelijk wordt voorkomen of tijdig wordt bijgesteld naar gewenst gedrag.

Gedragprotocol

We onderscheiden in dit protocol drie soorten gedrag, namelijk in groen, oranje en rood gedrag.

Groen gedrag

De leerling laat gewenst gedrag zien. Dit gedrag stimuleren en belonen we.

Oranje gedrag

De leerling laat boos en geëmotioneerd gedrag zien. Hij/zij doet niet wat de leerkracht zegt, (ver)stoort de rust. De leerkracht benoemt dit gedrag als oranje en vertelt wat het gewenste gedrag (groene gedrag) is. Oranje gedrag kan je ombuigen naar groen gedrag, maar ook kan ook doorgaan en rood gedrag worden.

Rood gedrag

De leerling laat grensoverschrijdend gedrag zien (schelden, spugen, gillen, gooien, slaan, schoppen, anderen pijn doen etc.). Dit gedrag tolereren we niet en hierop handelt de leerkracht direct.

Voorbeelden van groen-oranje-rood gedrag

Groen	Oranje	Rood
Lief en aardig zijn Samen spelen Elkaar helpen Luisteren naar elkaar en leerkracht Stil zijn op het afgesproken teken Complimenten geven Stil zijn als iemand praat Goed werken Goed meedoen Aan de afspraak houden	Ongevraagd van je plek gaan Door iemand heen praten Je werk niet maken Niet doen wat de leerkracht vraagt Klikken Brutaal zijn Hardop (luid=storend) praten tijdens zelfstandig werken Ongevraagd aan elkaars spullen komen Rennen door school/groep	Fysiek geweld zoals slaan, spugen schoppen, iemand op een andere manier bezeren. Iets opzettelijk vernielen of met spullen gooien Verbaal geweld zoals schelden, vloeken, schreeuwen/gillen Weglopen van school Pesten Leerkracht uitschelden Oranje gedrag wat niet stopt!

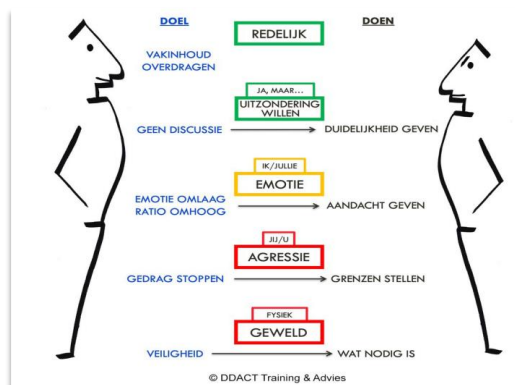
Werkwijze gedragsprotocol

Van tevoren bespreekt de leerkracht met de leerling(en) hoe het gedragsprotocol werkt. Ouder(s)/verzorger(s) zijn via informatie op de website of in de schoolgids op de hoogte van het gedragsprotocol.

Stappenplan gewenst gedrag

Gewenst gedrag in de klas (stappenplan)

Op onze school geven we ons pedagogisch handelen vorm volgens de onderstaande uitgangspunten:

Niveau 1

In de basis richt het handelen van de leerkracht zich op **verbinden**.

De leerkracht:

- spreekt positieve verwachtingen uit;
- structureert omgeving, tijd en activiteit;
- stelt vragen in plaats van dat zij het vertelt;
- hanteert een positieve benadering (4 bekrachtigen staat tot 1 begrenzing);
- heeft een rustig stemgebruik en een stevige houding;
- is consequent en voorspelbaar;
- betreft de groep en bespreekt (waar nodig) situaties met de groep;
- benoemt gevoelens en neemt deze serieus;
- zorgt voor momenten van samenwerken;
- luistert, vat samen en vraagt door.

Op het moment dat een leerling op redelijke wijze iets wil dat niet mogelijk is of dat de leerkracht iets wil dat de leerling niet wil, is er sprake van **“ja, maar...”-gedrag**.

Niveau 1:

Er zijn twee opties:

1. tegemoet komen aan de wensen van de leerling;
2. standvastig zijn: geef een duidelijke boodschap met behoud van relatie. Discussie leidt tot verhoogde spanning en irritatie.

Belangrijk:

een leerling mág iets anders willen, mag daarvoor opkomen en een uitzondering vragen.

Niveau 2

De leerkracht zet onderstaand handelen in als het nodig is om gedrag van een leerling **om te buigen**.

De leerkracht:

- formuleert wat zij wél wilt in plaats van wat niet;
- benoemt de sterke punten (van een leerling of van een situatie);
- zoekt en benoemt mogelijke onderliggende behoeften;
- bespreekt wanneer iets eerder ook al een keer lukte en gaat na hoe dat kwam: vergrootglas op succes!
- oefent gedragsverwachtingen;
- bepaalt of gedrag grensoverschrijdend is of emotioneel;
- spreekt consequenties af.

De leerling is minder redelijk en kan minder goed luisteren op het moment dat de leerling boos, angstig of verdrietig is. De leerling is dan gericht op zichzelf ("Ik kan ook niets") of op de (school)organisatie ("het is hier ook altijd hetzelfde!").

Niveau 2:

De leerkracht brengt de emotie van de leerling omlaag, zodat je daarna verder kunt in redelijkheid.

1. Benoem de emotie oprecht, herhaal en vat samen;
2. Laat een stilte vallen na de aandacht;
3. Bied een time-in (time-out in de klas);
4. Begrens de ruimte die de emotie inneemt.

Belangrijk: een leerling mág zijn emoties uiten.

Niveau 3

De leerkracht handelt als volgt bij het **ontmoedigen van ongewenst gedrag** van een leerling.

De leerkracht:

- past logische en afgesproken consequenties toe;
- onderwijst gedragsverwachtingen (opnieuw);
- corrigeert door een keuze te geven: twee keer waarschuwen en een keuze geven;
- past een time-out toe (binnen de klas en buiten de klas);
- informeert ouders;
- vergroot de kans op herstel door een gezamenlijk concreet plan van aanpak (herstelplan).

De leerling richt zich op een individu (persoonsgericht): uitschelden, beledigen, kleineren, beschuldigen, discrimineren, dwingen, commanderen, intimideren, bedreigen, buitensluiten. Dit gedrag kan in de schoolse of digitale context plaatsvinden.

Niveau 3:

1. De leerkracht benoemt het gedrag, het effect op het individu en benoemt de grens ("dit gedrag stopt nu!").
2. De leerkracht benoemt het gedrag, het effect op het individu en benoemt de grens en geeft een keuze ("dit gedrag stopt nu en anders...!").
3. De leerling krijgt een **time-in** of **time-out** (afgesproken plek) gedurende vijf tot vijftien minuten en maakt passend werk (tafel in de klas).

De leerling gaat vervolgens weer terug naar de eigen plek. Herhaalt het ongewenste gedrag zich, dan volgt stap 4.

4. De leerling gaat naar een **time-out** in een andere groep gedurende vijftien tot dertig minuten (bij voorkeur twee groepen lager met uitzondering van de kleuters. Zij gaan naar de parallelklas).

De leerkracht haalt de leerling op en neemt deze vervolgens weer mee naar de eigen groep. De leerling vertelt thuis zelf wat er gebeurd is en vult thuis een herstelformulier in om de volgende schooldag te bespreken (dit geldt niet voor kleuters). De leerkracht checkt dit de volgende dag telefonisch bij de ouder.

5. De leerkracht begeleidt de leerling voor een **time-out bij de intern begeleider** gedurende vijftien tot dertig minuten. Indien deze niet aanwezig of bezet is, gaat de leerling naar de **schoolleider**. De leerkracht kan, in het geval de leerling niet meewerkt, ervoor kiezen om de leerling uit de klas op te laten halen door de **schoolleider**.

Ouders worden op dezelfde dag bij voorkeur telefonisch of per mail ingelicht en er wordt een aantekening in ParnasSys gemaakt (logboek). De leerling vult thuis een herstelformulier in om de volgende schooldag te bespreken (dit geldt niet voor kleuters). De leerkracht bespreekt het formulier de volgende dag met de leerling en de ouder.

Niveau 4

De leerkracht handelt als volgt wanneer de **veiligheid in het geding** is door het gedrag van een leerling.

De leerkracht:

- zorgt voor fysieke veiligheid van zichzelf, de leerling en andere leerlingen;
- blijft rustig en communiceert kort en duidelijk;
- probeert fysiek contact zoveel mogelijk te vermijden.

De leerling richt zich fysiek op een individu: schoppen, knijpen, slaan, spugen, krabben, bijten, stelen of beschadigen van andermans spullen.

Niveau 4:

Als het gedrag incidenteel is, zet je de laatste stap van niveau 3.

1. Indien het gedrag voor de tweede keer binnen vier schoolweken plaatsvindt, dan volgen onderstaande stappen: de leerling wordt één dag in een andere groep geplaatst (bij voorkeur twee groepen lager met uitzondering van de kleuters. Zij gaan naar de parallelklas).

*De leerling wordt in de **time-out bij de intern begeleider of schoolleider** geplaatst. De intern begeleider of schoolleider neemt contact op met de ouder om na schooltijd in gesprek te gaan met leerkracht en intern begeleider/schoolleider en eventueel de leerling. In dit gesprek worden afspraken gemaakt over het gewenste gedrag en dit wordt vastgelegd in ParnasSys. Met de ouder en de leerling wordt een vervolgafspraken met de leerkracht gemaakt die binnen een week zal plaatsvinden.*

*N.B. De **schoolleider** zorgt ervoor dat de leerkracht bij wie de leerling tijdelijk wordt geplaatst, van te voren op de hoogte wordt gebracht.*

2. Indien het gedrag voor de derde keer binnen vier weken plaatsvindt, wordt de leerling drie dagen in een andere groep geplaatst (bij voorkeur twee groepen lager met uitzondering van de kleuters. Zij gaan naar de parallelklas). Dit wordt ook wel een interne schorsing genoemd.

De leerling wordt in de **time-out bij de intern begeleider of schoolleider** geplaatst. De intern begeleider of schoolleider neemt contact op met de ouder om na schooltijd in gesprek te gaan met leerkracht en intern begeleider/schoolleider en eventueel de leerling. In dit gesprek worden afspraken gemaakt over het gewenste gedrag en dit wordt vastgelegd in ParnasSys. Met de ouder en de leerling wordt een vervolgafpraak met de **leerkracht en intern begeleider** gemaakt die binnen een week zal plaatsvinden. N.B. De **schoolleider** zorgt ervoor dat de leerkracht bij wie de leerling tijdelijk wordt geplaatst, van te voren op de hoogte wordt gebracht.

3. Indien het gedrag voor de vierde keer binnen vier weken plaatsvindt, wordt de leerling geschorst voor drie tot maximaal vijf dagen. Dit is een externe schorsing. De **schoolleider** overlegt met de leerplichtambtenaar en het bestuur over de aanleiding, duur en doel van de schorsing. In dit gesprek worden afspraken gemaakt over het gewenste gedrag en dit wordt vastgelegd in ParnasSys. Met de ouder en de leerling wordt een vervolgafpraak met de **intern begeleider en schoolleider** gemaakt die binnen een week zal plaatsvinden.

4. De leerling wordt definitief geschorst (verwijdering). De **schoolleider** overlegt met de leerplichtambtenaar en het bestuur over de aanleiding en doel van de definitieve schorsing en de wettelijke zorgplicht rondom verwijdering.

Soms is het ongewenst gedrag zo ernstig dat de veiligheid van medeleerlingen of de leerkracht in geding komt en waarbij psychisch en lichamelijk letsel aan derden is toegebracht. In dit geval treedt het protocol ongewenst gedrag van Elan onderwijsgroep in werking en worden er ordemaatregelen genomen:

- a. externe time-out
- b. schorsing
- c. verwijdering

Zie protocol ongewenst gedrag Elan onderwijsgroep te vinden op de algemene SharePoint van Elan onderwijsgroep

Gewenst gedrag in de klas (herstelformulier)

1	Wat gebeurde er? de leerkracht?	
2	Heb je een waarschuwing gekregen van	Ja/Nee
3	Voor wie was je gedrag storend? Hoe voelde hij/zij zich?	Voor (vul in): Onderstreep en licht toe: boos/blij/bang/verdrietig, want...
4	Welk gedrag kun je beter laten zien of doe je de volgende keer anders?	
5	Wat ga je doen om het goed te maken?	
6	Deze afspraak maak ik met mezelf, de groep en de leerkracht.	
7	Opmerking leerkracht	
8	Handtekening ouders	